

Alfred Marian Ohanowicz

1888–1984

Alfred Marian Ohanowicz urodził się 31 marca 1888 roku we Lwowie jako syn Józefa i Heleny z domu Prokopowicz. Jego ojciec był sędzią Sądu Apelacyjnego. Od XIX wieku rodzina Ohanowiczów należała do polskiej elity ormiańskiej.

Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości gimnazjum klasycznego podjął w roku 1906 studia na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Ukończył je w roku 1911, uzyskując stopień doktora na podstawie opublikowanej rozprawy *Ciężary państwowe duchowieństwa w drugiej połowie XV i z początkiem XVI wieku*. Jego promotorem był prof. Oswald Balzer. W latach 1911–1913 studiował w Berlinie, gdzie uczęszczał na seminaria dwóch wybitnych cywilistów niemieckich – Josepha Kohlera i Theodora Kippa.

Po powrocie do Lwowa podjął pracę na stanowisku referendarza c.k. Austro-Węgier. Z powodu wrodzonej wady wzroku został zwolniony ze służby wojskowej. W roku 1918 uczestniczył jednakże w obronie Lwowa wśród Orląt Lwowskich.

Habilitował się na Uniwersytecie Lwowskim w drugiej połowie 1919 roku. 4 listopada tego samego roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Katedry Prawa Cywilnego na Wydziale Prawno-Ekonomicznym, tworzącego się wówczas Uniwersytetu Poznańskiego. 10 czerwca 1921 roku został profesorem zwyczajnym.

Profesor Alfred Ohanowicz był współtwórcą Uniwersytetu Poznańskiego. Pracował w tej Uczelni, jako nauczyciel akademicki, przez ponad 40 lat, aż do czasu przejścia na emeryturę, nie licząc przerw od niego niezależnych. Należał do tych profesorów Uniwersytetu Poznańskiego, którzy wsparli pomocą nowo utworzoną Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. W latach 1932–1934 wykładał w tej Uczelni prawo cywilne ze wstępem do nauk prawnych. W następnych latach zastąpił go tutaj uczeń i jeden z pierwszych jego doktorów – prof. Józef Górski.

Profesor Ohanowicz pozostawił bogaty dorobek naukowy. Składa się nań 6 monografii, 10 podręczników, 40 artykułów oraz ponad 100 glos i recenzji. Najważniejsze prace monograficzne opublikował u progu kariery naukowej i po przejściu na emeryturę. Z ocen jego dorobku naukowego wynika, że publikacje Profesora charakteryzowała umiejętność dostrzegania kwestii istotnych dla praktyki i rozpatrywanie problemów

spornych przy wykorzystywaniu metody prawnoporównawczej. Jego wpływ na praktykę prawniczą zaznaczył się w największym stopniu za pośrednictwem znakomych podręczników i glos. Profesor wywarł ogromny wpływ na cywilistykę uniwersytecką. Wypromował 30 doktorów; stworzył poznański ośrodek cywilistyczny i napisał pierwsze w języku polskim podręczniki poświęcone prawodawstwu na ziemiach byłego zaboru pruskiego.

Profesor był znakomitym uczonym, nauczycielem akademickim, społecznikiem, mężem stanu oraz redaktorem naczelnym „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego” od chwili jego reaktywowania w roku 1958. W latach 1924–1926 oraz w latach 1948–1950 był dziekanem Wydziału Prawnego Uniwersytetu Poznańskiego. W latach 1928–1933 piastował godność członka Trybunału Kompetencyjnego, a w latach 1930–1935 senatora Rzeczypospolitej Polskiej. Przez wiele lat był syndykiem Banku Ziemstwa Kredytowego.

Gdy wybuchła II wojna światowa, nie ewakuował się z władzami Uniwersytetu, został w Poznaniu, spełniając z wyboru funkcję depozytariusza mienia Wszechnicy Zachodniej. Okupant aresztował go i osadził w areszcie na Młyńskiej, a potem w obozie na Główniej. ostatecznie Profesor został wysiedlony do Ostrowca Świętokrzyskiego. W czasie okupacji wykładał na Tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich w Warszawie.

W czerwcu 1945 roku powrócił do Poznania i objął kierownictwo Katedry Prawa Cywilnego Uniwersytetu Poznańskiego. W roku 1950 został odsunięty od pełnienia funkcji nauczyciela akademickiego i funkcji publicznych. Po przełomie w październiku 1956 roku mógł wrócić na Uniwersytet. Na emeryturę przeszedł 1 października 1960 roku. Odtąd poświęcił się całkowicie pracy naukowej, działalności w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk oraz ukochanemu kwartalnikowi – „Ruchowi Prawniczemu, Ekonomicznemu i Socjologicznemu”, będącym wspólnym czasopismem Uniwersytetu Poznańskiego i Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

W roku 1969 uhonorowano Profesora godnością doktora *honoris causa* UAM, a w roku 1981 obchodzono 70-lecie jego działalności naukowej.

Zmarł 21 marca 1984 roku w wieku 96 lat. Niemal do ostatnich chwil swojego życia był oddany nauce. Odszedł ostatni z profesorów i współorganizatorów Uniwersytetu Poznańskiego, którzy inaugurowali pierwszy w historii UAM rok akademicki 1919/1920.

Zdzisława Drozdowska